

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetések díja:

centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árképzés nényben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyílt tér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papir-
árugyár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,

hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Erzsébet királynénk emléke.

Szeptember 10.

(r-n.) Örökös gyászunk emlékévé avatta a mult év a mai napot. Ma egy esztendeje történt, hogy halálos fájdalommal velökig ható jajkiáltást hallattott szegény nemzetünk. Ma egy esztendeje történt, hogy a rémes Azrael hirtelen, mint derült égből sujtoló mennykőcsapás, végigsuhant hazánk fölött, fagyasztó megdöbbenést, szótlan kétségbeesést terjesztve mindenfelé.

Ma egy esztendeje halt meg a mi szeretett, drága királynénk, nemzetünk ez angyali jóságú nagymamája, oly szőrnű halállal, melynek hallatára is megborzadunk. Aki édes reménységünk volt minden bánatunkban: aki visszaadta nekünk a jobb jövőre hitet; aki a feledés fátyolát fonta, szőtte és terítette mindarra, ami hazafias keserűséget kelthetett a magyar érzelmben. Véres emlékek torlasztát lehelték tova az ő sohaj-tásai; a gyűlölség tengerén vert hidat az ő nagy szívének szeretete.

Ravatalánál ott virrasztott mély gyászba borulva, a szeretet és fájdalom szívet rázó zokogása közt az egész magyar nemzet. Nagyközt és hatalmasokat, királyokat és királynékat másutt is meggyászolnak, másutt is el-síratnak: de a mi gyászunk minden közönséges szer-tartás és szokásos ünnepség mértékét messze meghaladta; halás szeretetünk, az auya s a hét fájdalom asszony iránt való rajongásunk tette azt igazán meghatóvá s mindörökké felejthetlenné.

A veszteség ma is ép úgy faj, mint a csapás óráiban. A fájdalom nagyobbra nem nőtt, mert nem nőhetett; de nőtt és nagy arányokat öltött, minden gyermek szívében megfogamzott, és él, örökök él a kegyeletes emlékezet. Szobrok emeltek, templomok épülnek az ő szent nevére. S a szobor előtt levett kalappal, a templomban áhitattal fogják áldáshozó nemtővé avatni mindazok, akiket nagy szívifájdalom gyötör; s egy egész nagy nép bucsut jár ereklyéihez. És ha szobor elporlad is, templom összedől is: kőnél és ércnél tartósabb lesz az a ragyogó csillagfény, melynek özöne az ő emlékezetét a magyar ég alatt koszoruzza.

A virágot letéphettek; de az illata itt maradt. Köz-tünk, velünk maradt; vigasztal és gyógyít, tanít, báto-

rit, lelkesít és reményre ösztönöz minden esüggéd-sünkben; erők lesz a hűségben, talizmánunk a biza-lomban, biztositékunk a szeretetben. Drága és szent volt ő előttünk már életében, mikor védő szárnyakul emelte fölünk hozzánk való szeretetét, s mikor világ-gá bujdosott irt keresni emészto fájdalomaira; még be-se-sebb, még drágább ma és a jövőben, amikor az örökkön-élő halhatatlanságban áldott, ezerszer áldott az ő drága kincseket termő emlékezete!

A belügyminiszter a romániai kivándor-lás ellen. A belügyminiszter 80796/99. sz. alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi törvény-hatóságához:

„A cs. és kir. közös külügyminiszter ur utján vett hivatalos értesítés szerint Romániában a kedvezőtlen pénzügyi helyzetre való tekintettel az állam által tervbe vett építkezések és hasonló vállalkozások csak a leg-szükségességre korlátoztatván, e téren, valamint a rossz termésre való kilátás következtében a mezőgazda-ság terén is nagymérvű munkahiány állott be. E munka-hiány folytán a létérdekeit féltő román nép részéről a bevándorolt idegen, így a magyar munkás ellen is oly nagy foku az elégedetlenség és a gyűlölet, hogy a munkaadók az általuk alkalmazott idegen munkaerők egy részét kénytelenek voltak a munkából elbocsátani, más részének elbocsátását pedig kilátásba helyezni. Az ekként teljesen kenyér nélkül maradó magyarországi kivándorlók a nyomortól kergetve, tömegesen igyekez-nek újabb hazánkba visszavándorolni, hogy súlyos helyzetükből meneküljenek. Minthogy nemcsak az ál-lam, hanem egyesek érdekében is fekszik, hogy ezen kivándorlás lehetőleg korlátoztassék, felhívom a tör-vényhatóságot, hogy a kivándorolni szándékozók tájé-koztatása céljából a szükséges intézkedéseket tegye meg s a hatósági közegeket utasítsa, hogy míg egy-részt az uti igazolványok kiadásánál, valamint az ut-leveléi ajánlatok kiállításánál a kellő óvatosságot köve-sék, másrészt a szabályszerű igazolványok vagy ut-levelek nélkül kivándorolni szándékozók ellen az 1896. évi 93293. számú belügyminiszteri rendeletben előírt megtorló eljárást minden egyes esetben tegyék folya-matba, illetve azokat a rendelkezésekre álló törvényes eszközökkel szándékolt keresztülvitelben megátolni igyekezzenek.

Vármegyénk ünnepe.

(B.) Folyó hó 12-én Alsófehér vármegye közönsége rendkívüli közgyűlésre lett összehíva. Egyetlen tárgya van, mely méltó az ünneplésre s melyet ünneplelve: önmagát tiszteli meg vármegyénk, mert politikai életünknek egy kiváló vezértagját, közigazgatásunknak 25 éven át vezetőjét, a természet hű barátját, a természet-tudományoknak lelkes és tudós mívelőjét üdvözölheti azon alkalomból, hogy nagy és nemes hivatásában már 25 éve áll vármegyénk élén. Csató János kir. tanácsos, alispán, a vaskorona-rend III. oszt. lovagja valóban nem tartozik azon férfiak közé, kiknek élete nyomtalanul enyészik el, mint a tenger habjai, s nem tartozik azok közé sem, kik bár érdemet szereztek munkálkodásukkal, de munkájuk csak egyoldalú és fáradozásuk csak kis köröknek használ. Az ő neve vármegyénknek e negyed század alatti alkotásai egész sorozatához fűződik s a tudományos irodalomban az ornithologia és a botanika terén ismeretes nemcsak Európában, hanem Amerikában is. Az ő sok fáradsággal, önmagától meg-vont anyagi áldozatokkal, ritka rendszeretettel egybe-állított madár- és növény-gyűjteményét sok kiváló bel-és külföldi tudós látogatta meg tanulmányozás végett, — madarainak és növényeinek szép példányai messze földön kaposokká lettek. Gondos megfigyeléseinek és tudásának gazdag kincseiből szívesen juttat mindenfelé, hol különösen hazánk iránti meleg érdeklődést tapasztal.

A természet nagy törvényeinek kutatása közben új meg új igazságot fedezett fel a természet változatos szépségei mellett. Észleleteit bizonyára összehasonlította sokszor az emberek tetteiben, czéljaiban mutatkozó ferdeségekkel, igaztalanságokkal, erőszakoskodással, álszi-neskedéssel, s gyorsan belátta, hogy ez utóbbiak mind csak hiábavalók: az igazság, ha néha későn is, de mindig kiderül. E tapasztalatokon alapuló tudat edzette meg az ő lelkét s készíti arra, hogy néha nyersen, de mindig őszintén kimondja nézetét, véleményét s ahol kell: pa-raucsaít, — de viszont a természet gyöngéd szépségei és édes harmoniája is mélyen hatottak reá s innen van hű ragaszkodása barátaihoz, szeretete azokhoz, ki-keket az élet nehéz harczi között ismerni és becsülni megtanult.

Politikájában mérsékelt irányu. Szabadelvűségében Deák Ferencz szellemének hű követője s mint olyan, ki már gyöngye ifjúságában a véres harcztereken küzdött hazánkunk törvényeken alapuló szabadságáért, aki végig élte az absolutismus nyomorúságait, ki saját ta-

TÁRCZA.

A magyar irodalom kardforgató apostolai.

(Folytatás.)

A hadi vagy katonai irodalomnak mindaddig nyomával sem találkozunk. A nemzetet Nagy Lajos után idegen mintára alakított hadszervezetével elérte balvégzete, amelyet a Hunyadiak lángszelleme feltartóztatott, de el nem háríthatott, s a nemzet Mohácsnál legyőzve, századokra hanyatlott erejében és állami életében. És különös, hogy a magyar irodalom tulajdonképpen e szerencsétlen korszakban születik meg.

Hiteles feljegyzések szólnak a mellett, hogy népünk már a legrégibb időkben zengte a hadi dicsőséget, énekelte a mult nevezetes eseményeit, dicsőséges történe-tét, hogy tehát énekelt epikai dalokat is. A hegedősö-ket a tanultabb lantosok váltják fel, kik az igazat akarván elbeszélni, verses krónikákat szerkesztenek s innen krónikás műveik.

A történeti énekek szerzői között legnevezetesebb Tinódi Sebestyén, ki korának változatos eseményeiről és vitézi tetteiről szerzett énekeiben szintén maga készítette dallamokká, lant kísérete mellett énekelt. A há-borus világ korán a harcmezőre szólította s addig ha-dakozott a török ellen, míg a harcban kapott sebe miatt a fegyverforgatásra alkalmatlanná vált. Ezek után felkeresvén országgyűlések, csaták, várostromok stb. helyeit, hiteles adatokat szerez énekeihez. Ezekben le-

írta Buda elveszését, Egervár vitézi védelmét Dobó által, Losonczi és Szondi hős halálát, Török Bálintnak és társainak elfogatását, Enyingi Török Jánosnak, Kapitán Györgynek s Verbőczy Imrének vitézkedését; Erdély történetét szerelte oly sok lelkiismeretességgel, oly hűséggel, hogy énekei történeti forrásokul is elfogadhatók.

Tinódy példája másokat is buzdít. Temesvári István te-legdi iskolamester a kenyérmezei diadalról s a tatár-járásról, Tóke Ferencz tehetséges protestáns pap, Tinódy egyik legjobb tanítványa, Szigetvár védelméről, Salánci György a nádudvari győzelemről, mások Thuri György vitézségéről, Ali bánról, Szigetvár veszéséről stb. írnak verses krónikát. Ilosvai Selymes Péter Tholdi Miklós-nak jeles cselekedeteiről és bajnokságáról való történeti-ját megírván, megőrizte a magyar monda töredékeit. Egy Szendrő várában fogva levő ifju pedig Szilágyi Mihályról és Hajmási Lászlóról készített szép balladás költeményt, melynek mondája verses alakban maig fen-tartotta magát a székelek között.

Ráskai Gábor, ki vitézül harczolt a mohácsi ütközet-ben és később mint csapatvezér is kitűnt, egy szép történetet ír az a vitéz Francziskóról és az ő feleségé-ről, melyben Zebernik vár ura feleségének hűségét énekli meg.

Miként említők, a XVI-ik évszázad vallási küzdelmei alatt a vallásos iratoknál nagyobb érdeklődést mi sem ébresztett s így a világi dalok, a virágénekek az iro-dalomra csak titkon fakadhattak s mi több, ama hit-

ben, hogy irtásukkal ki-ki szent kötelességet teljesít s így boldog-boldogtalan tépdeste őket, már fészélekben tépett levelekként hullottak alá. De azért a nagyszámu istenes énekek buja levelei alatt szerényen meghúzódva maradtak fenn régi magyar lakodalmas, tábori és sze-relmes versek. A XVI. század versirői között egy katona-ember, Balassa Bálint emelkedik ki nemzetünk első költőjévé, akinek költeményeiből önálló egyéniség tük-röződik ki. Hires dalja, kit korának szokásai, családjának bajnok hagyománya, lelkének vonzalma ösztökéltek a vitézi életre, a „végekre“, hol a mozgalmas időkben a magyarság nemzeti életének egyik legjelentékenyebb része lüktetett. Ő visz beününket a lovagi költészet világába, látjuk erőtől duzzadó ifju alakjait, érezzük sajátos szilaj lelkesedéseket, melyben ki-ki próbára indul, „holott sebesedik, öl, fogy, vitézkedik, homlokán vér lecsordul“. A kereszténységért s dicsőségért kö-tötte fel szabályját a „nem fizetésért, sem pedig gazdag prédáért“. Egész élete csaták zajában és csapások kö-zött telt el s véget is háboruban ért, amennyiben Esz-tergom ostrománál kapott halálos sebeiben mult ki e szókkal: „Uram, a te katonád voltam, a te seregdedben jártam.“

Amikor megszűnt vezérő szerepünk, amikor porba hullt hadi dicsőségünk, visszaszerzésére magyar had nem szállt sikra már, mert ez is letűnt: a hadművés-zet maga is Európászerte elkorcsosulásának posványá-ban, a metódizmusban feneklett meg. És a hanyatlás e korszakában, amidőn nem volt magyar hadsereg,

pasztalataiban összehasonlíthatja a multat a jelennek, s aki akkor boldog, ha munkája után egy szemernyivel hozzájárulhat jövőnk biztosításához, bizony csak a nyugodt fejlődésnek tud hű harczosa lenni s távol igyekezik tartani mindazt, mi felkeltené a lelkek izalmát, megbontaná a békét s összeütkezésre vezetne. És mint alkotmányos ember alá tudja magát rendelni a közönség közohajtásának; küzd, érvel nézetei mellett, de nem viv elkeseredett harczot végletekig soha.

Ilyen férfit büszkén vallhat magának vármegyénk s méltán nyújtja át a közelismerés kiérdemelt palmarágát. Szívünkben élteztük azért, kívánva hosszú életet, erőt, egészséget, hogy vármegyénk javára s a hazai tudományosság díszére sokáig tartsa meg a Mindenható!

Jankafalvi Csató János alispán életrajza.

Jankafalvi Csató János született 1833. április 6-án Alvinczen. Édes atya Csató Ferenc birtokos és Alsófehérmegye táblabírája, édes anyja horberekai és nagyenyedi Gillyén Ágnes gondos szeretettel nevelték. Elemi és gimnázialis tanulmányait kitűnő sikerrel végezte Nagy-Szebenben, hova édes atya a német nyelv alapos megtanulása végett küldötte. Az 1848-ik év vége felé bekövetkezett erdélyi véres események következtében a tanítványok bezáratták, a mellett épen Alsófehérmegye lévén színhelye a leggyászosabb pusztításoknak, hol több rokona vesztette életét: a haza iránti kötelességérzetétől vezetve 1849-ik év tavaszán, még el se érve 16-ik évét, beállott Brassóban a székely huszár ezredbe. Itt csak néhány havi ideje jutott katonai kiképzetésére, s már is követnie kellett századát a harczba, miután Tömösnél és Törösvárnál az orosz s utána az osztrák hadsereg betört az országba. Gaál Sándor ezredes és Bem tábornok főparancsnoksága alatt csaknem valamennyi, a székelyföldön 1849. év nyarán lefolyt ütközetben jelen volt. Az első csatát, melyben részt vett s melyben Gábor Áron és Mara őrnagyok elestek, hetedmagával kezdte meg a Feketeügy folyó mellett előrsi csatározással. Részt vett továbbá Bem alatt a Moldovába tett betörésben, mely alkalommal a pitymalattól egész délutánig tartó ütközetben a muszka sereg ezen országba messze beütetett. Később Gaál Sándornak lepadt kis seregével Kolozsvárra, onnan pedig Zsibóra jutott, hol Gaál Sándor és Kazinczy ezredesek seregei a fegyvert az oroszok előtt letették. Zsibóról haza jutva, hogy a lehető üldözést kikerülje, egy évig Hunyadmegyében tartózkodott, 1851-ben pedig elhálván édes atya, mint egyedüli örököse konczai birtokán telepedett meg gazdálkodni. Itt a természet-tudományok tanulmányozására fordította minden idejét s különösen az ornithologia és botanika képezték kedvenc tárgyait, s jelenben ornithologiai gyűjteménye a budapesti Nemzeti Múzeum madár-gyűjteménye után a leggazdagabb hazánkban, növény-gyűjteménye pedig meghaladja a harmincz ezer példányt.

1861-ben az alkotmány részbeni visszahelyezése után Alsófehérmegye kisenyedi járásában szolgabírónak választott meg, azonban az akkori politikai viszonyoknak nem ohajtott irányban való fejlődése miatt nyolcz hónap mulva állásáról lemondott.

1873. december havában barátai biztatására elfogadta Pogány György főispán felhívását, hogy a Bog-

dán Lajos lemondásával megüresedett főjegyzői állást foglalja el s miután étfalvi Imreh Ferenc alispán 1873. év utolsó napjaiban elhunyt, 1874. május 27-én 119 szavazattal Pávai V. Elek ügyvéd ellenében alispánvá választott, s azóta megtartott tisztviselési alkalmával közfelkiáltás útján tartatott meg ezen állásban.

1885-ben ő Felső- és Középső Magyarországon szerzett érdemeiért kir. tanácsosi címmel, f. évi augusztus hó 11-én kelt legfelsőbb elhatározásával pedig a III. oszt. vaskorona-renddel tüntette ki.

Bárannyire el volt azonban foglalva vármegyénk fontos közigazgatási teendőivel, hi maradt ifjúsága kedves szenvedélyéhez: a természet szeretetéhez; a természet-tudományok terén való működésének méltóságát a m. kir. természet-tudományi társulat és a magyar ornithologiai központ tiszteletbeli tagjának választotta meg. Rendestagja továbbá a magyar földtani és földrajzi társulatoknak, a bécsi állat- és növény-tani társulatnak, az állandó nemzetközi ornithologiai comiténak; levelező tagja az amerikai Indiana Academi of Science társulatnak. Továbbá főgondnoka a nagyenyedi ev. ref. Bethlen-főiskolának, elnöke az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természet-tudományi társulatnak, levelező tagja a brassói keresk. és iparkamarának, elnöke az E. M. K. E. alsófehérmegyei választmányának, az Alsófehérmegyei Gazdasági Egyesületnek, a nagyenyedi kaszinóknak, tiszteletbeli tagja a balázsfalvi kaszinóknak, elnöke az E. K. E. alsófehérmegyei osztályának, diszpolgára Verespatak bányaköztségnek és tagja Nagy-Enyed város képviselőinek.

Vidéki pénzügyi kongresszusa.

A pénzügyi reform ügye nem új kérdés. Csak fel kell tenni a pénzügyi reform elismert közönségének, a „Magyar Pénzügy“-nek évfolyamait és tapasztalni fogjuk, hogy másfél évtized óta szinte megszakítás nélkül folyik a hozzáértők közt a vita a pénzügyi reform szervezésének reformálásáról a kereskedelmi törvény a pénzügyi reform vonatkozó határozásainak revíziójáról. Tagadhatatlan azonban, hogy a vita még sohasem vert akkora hullámokat s a revízió kérdése még sohasem volt annyira aktuális, mint körülbelül egy év óta abból az alkalomból, hogy csaknem egyidejűleg több pénzügyi reform jötték malverzációk nyomára. Tudvalevő dolog, hogy a kormány érdeklődését is felkeltette a reform kérdése. A vidéki pénzügyi reform hivatkozott arra, hogy autonómiajukon nem engedhetnek csorbát tenni. De vajon nem a legnagyobb sérelem-e az autonómiajukon, hogy a kormány esetleg az egész ügyet a „de nobis sine nobis“ elve szerint fogja elintézni? Ezt meggátolni érdekében áll minden vidéki pénzügyi reformnak. De megakadályozni csak úgy lehet, ha a pénzügyi reform maguk veszik kezükbe a reform ügyét s maguk állapítják meg, hogy mit és hogyan kell megreformálni.

A „Magyar Pénzügy“ vállalkozott arra, hogy hazai pénzügyi reformot kongresszusra gyűjtse egybe reform ügyében. Arról van szó, hogy végre megállapítsák, hogy a felmerült reformeszmék közül melyek fogadhatók el a pénzügyi reform üzleti érdekeinek hátránya és önrendelkezési jogok sérelme nélkül; minő reformokat

zását, az a célzata, hogy a szigeti bán vértanúsága a nemzet váltása, önfeláldozó hazaszeretete a nemzet buzdítása. A váltást nagy őse teljesítvén, ő szóval és tettel buzdítja, hirdeti és példázta, hogy az országot a török iga alól fel kell szabadítani; még pedig, mert a nemzet maga volt az, ki a török igt okozta, maga legyen, ki azt összetöri magyar hadvezér alatt, magyar hadsereggel. Bár a költészet terén mint fényes csillag tündökölt, mégis első sorban katóna volt s az akart maradni. Maga mondja: „Az én professzióm avagy mesterségem nem az poézis“, másutt meg:

„Nem írom pennával,
Fekete tentával,
De szablyám élével,
Ellenség vérvél
Az én örök híremet.“

Teljes élete egy nagy törekvés volt: a haza védelme és biztosítása. Ezért merült belé a hadi tudomány tanulmányozásába. Tanulmányozta a hadtörténelmet, levonta az azokból levonható tanulságokat s igyekezett azokat azokra a viszonyokra alkalmazni, melyek közt ő működni hivatva volt. És midőn elveinek helyességét a harczmezőn kipróbálta, megírta azokat. Ez elvek legnagyobb része nem új, de összegyűjti azokat azért, hogy föllevenítse őket, hogy ezek papirosra vetése alkalmával leírassa tanácsait, hogy a haza védelmére miféle üdvös intézményeket kellene létesíteni s miképpen lehetne Magyarországot abból a lealázó függő viszonyból kimenteni, melybe ez katonai önállósága és gyámolatlansága folytán jutott. (Vége köv.)

igényel a pénzügyi reform közgazdasági célja és mely eszmék azok, melyek eme céllal összeütkezésbe jönnek; végre melyek a szükséges, melyek a csak ajánlható, melyek valamennyi, melyek csupán egyes pénzügyi reformok üzleti körében alkalmazható reform-törekvések. Mindeme kérdésekre a gyakorlati élet van hivatva megfelelni, vagyis pénzügyi reformja ügyének nem Budapest a zöld asztal mellett kell eldölni, hanem a vidéki pénzügyi reform gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező, a körülményeket ismerő vezetői hivatva arra, hogy a kérdésben döntsék. A pénzügyi reform megoldásának a gyakorlati utra terelése képezi a „Magyar Pénzügy“ akciójának a főcélját.

Mintegy száz előkelő vidéki pénzügyi vezetőinek nyilatkozatai fekszenek már is a „Magyar Pénzügy“ szerkesztője előtt, melyek oda konkludálnak, hogy a pénzügyi reform az országos érdekképviseletet nem nélkülözhetik, de úgy ennek létesítése, valamint a felmerült sokféle reformterv megvitatása, egységes elvek felállítására és a teendőkre nézve történendő megállapodás egy országos kongresszus mielőbbi megtartását teszik szükségessé.

A vidéki pénzügyi reformok közti nem áll fenn semmi oly kapcsolat, mely lehetővé tenné, ha csak az ugyanazon vidéken vagy ugyanazon megyében székelő pénzügyi reform eszméiket kölcsönösen kicserélhessék; a kereskedelmi és iparkamarák e tekintetben megindult akciója a miskolci és beszercebányai értekezletek megtartásával véget ért és a pénzügyi reform alig számíthatnak arra, hogy a többi kamara által egybehívandó hasonló célu értekezleten adhasanak nézeteiknek kifejezést.

A „Magyar Pénzügy“ e részben is igyekezett a pénzügyi reform érdekében megtenni mindazt, amj tenni módjában áll. Levélel kereste meg az összes kereskedelmi és iparkamarákat a pénzügyi reform-eszmék megvitatására végett megtartandó értekezletek egybehívására tárgyában, de felhívását a kamarák nagy része laugymeleglen fogadta, néhány kamara későbbre odázta el az értekezlet egybehívását, néhány nem tart e tárgyban szükségesnek semmiféle értekezletet.

A vidéki pénzügyi reformok az országos kongresszus mielőbbi megtartása tárgyában megnyilatkozó ohajtása tehát jogosult, megvalósítása pedig szükséges, mivel a megtartott értekezleteken felmerült eltérő véleményeket egyeztetni kell és ez csak országos kongresszus megtartása által lehetséges.

Különösen nagy körültekintést és beható megvitatást igényel az országos érdekképviselet tervezetének előkészítése. Egyesek pénzügyi reformok felállítását, mások a kereskedelmi és iparkamarák hiteltügyi osztályljal eszközöndő kibővítését javasolják, a vidéki pénzügyi reformok többsége azonban a hazai pénzügyi reform országos kötelekének egyesületi alapon létesítése felé gravitál. Ennek tervezetét tehát szintén ki kellene dolgozni, hogy a kongresszus dönthessen e kérdésben, esetleg az országos kötelek létesítését elben kimondva, annak megvalósítása végett bizottságot küldhessen ki.

A kongresszus ez évi november havában megtartandó, midőn a pénzügyi reform vezéregyéniségeink figyelmét az évi mérleg felállítására és megvizsgálására még le nem köti. A kongresszus helyére nézve véleményem mondani nem akarunk, de tekintve a főváros kedvező földrajzi fekvését — Budapestet ohajtanak a kongresszust megtartani, annyival inkább, mert az itt megtartandó kongresszus országos jellege sokkal inkább kidomborodnék és határozatainak erkölcsi sulya is nagyobb lenne. A földolog az, hogy a kongresszus megtartását a pénzügyi reformok szükségesnek ismerjek fel s abban oly tekintélyes számmal vegyenek részt, hogy semmi kétely se támadhasson az iránt, miszerint a kongresszus határozatai Magyarország pénzügyi reformok közvéleményét és közohajtását fejezik ki.

Vegyes hírek.

— Lapunk t. olvasóit tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket, valamint a hátralékokat a kiadóhivatalhoz sürögösen beküldeni sziveskedjenek.

— **Erzsébet feledhetlen királyné**nk gyászos halálának évfordulója alkalmával f. hó 11-én hétfőn 10 órakor a helybeli r. k. templomban gyászistentisztelet lesz, melyen a gyászzenéket műkedvelők fogják énekelni. Az ő emlékére építendő templom javára szánt adományokat ez alkalommal is, valamint e hó 10-én szintén halás köszönettel fogadják a gyűjtő urhölgyek.

— **Csató János kir. tanácsos és a vaskorona-rend lovagjának** 25 éves alispáni jubileuma alkalmából f. hó 12-én tartandó rendkívüli vármegyei közgyűlést megelőzőleg, 1/2 10 órakor állandó választmányi ülés fog tartatni 10 órakor lesz a közgyűlés, azután a testületek fognak tisztelegni az ünnepelt előtt. D. u. 2 órakor a sétatéri nagyteremben közebed lesz. Örömmel jelezük, hogy 300-an jelentkeztek már alispánunk

tisztelői, köztük Lukács Béla v. b. t. t., továbbá káptalanok, egyházak, vármegyénk orsz. gy. képviselői, testületek stb. Bizonyára szép nap lesz ez vármegyénk közelében.

— **Lukács Béla** volt kereskedelmi miniszter, jelenleg a párisi nemzetközi kiállítás m. kir. kormánybiztosa, f. hó 12-én városunkba érkezik, hogy mint törv. hatósági biz. tag, maga is részt vegyen vármegyénk szeretett alispánjának jubiláris ünnepén.

— **Dr. Ebergényi Sándor** főispáni titkár, lapunk munkatársa, szabadságáról visszaérkezett és lapunknál rendes munkásságát megkezdette.

— **Az E. K. E.** Alsófehér vármegyei Osztálya f. évi szeptember hó 15-én d. e. 11 órakor a vármegyház kistermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az Elnökség ez uton is meghívja az osztály tagjait. A gyűlés legfontosabb tárgya új elnök, tisztikar és választmányának 3 évre való megválasztása. Hiszszük, hogy e közgyűlést nagy érdeklődés fogja kísérsni s a vezetés ujjal oly erős és tapintatos kezekbe kerül, mely az Osztály eddigi jó hírnevét üdvös és eredménydus működését biztosítani fogja.

— **Az E. M. K. E.** szeptember hó 17-én Gyulafehérvárt tartandó közgyűlése iránt élénk érdeklődés mutatkozik. Így is kell lenni, ha komolyan vesszük azon czélokat, melyeket egyesületünk a magyar nemzeti eszme terjesztése s a magyarság védelme és erősítése érdekében maga elé tűzött s melyeknek örvedetes eredményeit megelégedéssel szemlélhetjük. Figyelmeztetjük olvasóinkat a sorrendre, mely szerint szeptember **16-án** — szombaton — este ismerkedési este van a Hungária szállodában, **17-én** — vasárnap — délelőtt 10 órakor gyülekezés a Hungária szálló kavéházi helyiségeiben, 11 órakor az Emke lobogója alatt felvonulás a várba az új főgimnázium dísztermébe, hol a közgyűlés lesz, melyen Erzsébet királynéknak ő Felsőgeről kegyeletes emlékbeszédet gr. Majláth Gusztáv Károly püspök fog mondani. Délután: 2 órakor társas ebéd lesz a sétatéren. A lövész-egylet a lövöldében népnepélyt rendez. 18-án kirándulás a Detonátára és Algyógyra. Figyelmeztetjük a díszében részt venni kívánókat, hogy 3 frt díj beküldése mellett Novák Ferenc kir. tanácsos polgármesternél, mint a gyulafehérvári fiökkör elnökénél mielőbb jelentkezzenek.

— **Az E. M. K. E.** gyulafehérvári közgyűlésére utazni kívánó tagokat figyelmeztetjük, hogy ha kellő időben a kolozsvári főtítkári hivatalhoz fordulnak, kedvezményes vasuti jegy válthatására egy kocsiosztállyal feljebb szóló igazolványokat fog küldeni. Ez iránti levelbeli megkeresések egyszerű levelező-lapon sürgősen elküldendők.

— **Hymen.** Vadász Imre, Vadász Kálmán kalaposmester fia, f. hó 16-án esküszik örök hűséget Csató Idának, néhai Csató Imre megyei várnagy kedves leányának. Boldog, megelégedett élet legyen osztályrészüik.

— **Gyászhir.** A város egy köztisztelőben álló polgárát, Albrechtovits Alfréd mézeskalácsost helyezték pénteken örök nyugalomra. A tevékeny iparos, hosszú betegeskedés után, 58 éves korában halt el nagyszámú családjának, jó embereinek mély bánatára. A halottat impozáns gyászoló sereg kísérte utolsó útjára, a tűzoltó zenekar hangjai mellett, a gyászkoesi oldalán pedig az egyesületi tagok képeztek sorfalat, úgy adva meg a végtisztességet a szeretett bajtársnak, ki a tűzoltó egylet fennállása óta volt annak tevékeny tagja. Pihenjen csendesen.

— **Halálozás.** Jánky Kálmáné szül. Fejérváry Vilma, Jánky Kálmán Verespatak bánya város derek és népszerű előjárójának neje, e hó 7-én hosszas szenvedés után Verespatakon elhunyt. Az általános közszeretben és tisztelőben állott uri nő temetése e hó 9-én délután volt az egész város közönségének óriási részvéte mellett. A mélyen sujtott férjnek, munkatársunknak, a „Közérdek” szerkesztőségé és kiadóhivatala ez uton fejezi ki részvétét.

— **Gyászhir.** Alólírottak a legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a feledhetetlen jó férj, gondos édes apa, jó testvér, após és nagyapa Meskó Jakab vármegyebizottsági és városi képviselőtestületi tag, a zalathnai takarékpénztár r.-t. vezérigazgató-helyettese f. é. szeptember hó 2-án, tevékeny életének 69-ik, boldog házasságának 42-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogultnak földi maradványai f. hó 4-én a r. kath. vallás szertartásai szerint helyezték nyugalomra. Az örök világosság fényeskedjék neki! Özv. Meskó Jakabné, az elhunytjának neje. János, Jozefa, az elhunytjának gyermekei. Meskó Jánosné szül. Kontesveller Ella, az elhunytjának menyé. Ajtay Gyula, az elhunytjának veje. Ajtay Géza, Ajtay Lajos, unokái. Özv. Nuritsán Mártonné, özv. Lukátsfi Cecília, Pap Istvánné, az elhunytjának testvérei.

— **Gyászhir.** Malomvizi Kendeffy Lajosné született Borosjenői Molnár Olympia mint leánya, valamint férje Malomvizi Kendeffy Lajos és gyermekei, ugyszintén fiai:

Borosjenői Molnár Sándor és Borosjenői Molnár Frigyes nejeik és gyermekeik nevében fájdalmas szívvel tudatják, hogy a szerető és önfeláldozó anyja, illetőleg anyós és nagyanya: özv. Borosjenői Molnár Sámuelné született Reindl Emilia folyó hó 4-én reggel 1/210 órakor hosszas szenvedés után életének 60-ik, özvegységének 13-ik évében a jobb létre szenderült. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 6-án a róm. kath. egyház szertartása szerint Alvinczen a boldogult férje mellé tetettek örök nyugalomra. A megboldogult néhai Molnár Sámuel nagyenyedi és később alvinczi járási főszolgabíró özvegye volt. Béke poraira!

— **Szőlősgazdák figyelmébe.** Az állami italmérés jövedékről szóló 1892. évi XV. t.-cz. 3. §-a, illetve az ennek végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 25. §-a értelmében azok a szőlősgazdák, akik szesz italok kimérésével nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésü boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után italadó fejében a régi fogyasztási adónak megfelelő részt fizetik, azaz bor után 1 frt 35 krt, bormust és szőlő-czefre után 1 frt 01 krt hektoliterenkint. Azok a szőlősgazdák, kik erre a kedvezményre igényt tartanak, kötelesek ebbeli igényüket szeptember 15-dikéig, legkésőbb azonban a szüret megkezdéséig a közs. előjáróságnál bejelenteni.

— **Elszámolás.** A szegény tanulókat segélyező kör által 1899. szeptember 3-án tartott népnepély alkalmával felülfizettek: Zeyk Dániel főispán 450 frt, Gáspár János 250 frt, dr. Mátyás Mihályné 150 frt, Forbát József 150 frt, Áron János 110 frt, Dobolyi Elemér 80 krt, Csató János, Sütsz Béla 50—50 krt, Gerendi Gusztávné 40 krt, Karácsoni Bódóg 30 krt, ifj. Lőrincz Károly, Bakó Károly 20—20 krt, Bőjtse Zsigmond 1 frtöt és Keresztes Pál 50 krt. A nemes szívű adakozók ez uton is fogadják a kör hálás köszönetét.

— **Az új ötkoronások.** Az új koronás bankjegyekkel egyidejűleg hozzák majd forgalomba az új ezüst ötkoronásokat. Ezek valamivel nagyobbak lesznek, mint a forintosok. Magánforgalomban mindenki köteles 250 korona összegig elfogadni az ötkoronásokat. Egyelőre 64 millió forint értékben hozzák forgalomba az új váltópénzt. Ebből az összegből 190 millió Magyarországra és 448 millió Ausztriára esik.

— **Kossuth Lajos cselédje.** Miskolcra a múlt héten temették el egy kilencvenhárom éves öreg aszszonyt, aki a szabadságharc előtt Kossuth Lajos házában szolgált. Az öreg asszony, özvegy Mátyás Jánosné, dajkája volt Kossuth Ferencnek. Majd a szabadságharcban, ahol a férje életét veszítette, markotányosnő volt. Kossuth Lajos sokszor megemlékezett a hű cselédéről. Turinból nem egyszer küldött neki pénzt s végrendeletében is hagyott számára néhány száz forintot. Az öreg cseléd koporsójára Kossuth Ferencz Nápolyból küldött koszorút.

— **Rosszak a szivarok!** Boldogok azok, akik nem tudják, hogy mi az a szivar s még boldogabbak azok, akik nem tudják, mi az a rossz szivar s legboldogabbak azok, akiknél a szivar a regalitászon kezdődik, mint ahogy az ember a bárónál kezdődik. Igenis, a regalitás szivarok az, ami a báró embernek. Átment a főnemességhez. Utána a Tisza-szivar következik, azután a média és a flór prédikátumu szivarok. De odalent, a hol a rövid büzlük, portorikó szaglik, ahol a kuba kormosodik és az operas üszkösödik: a szivar nem is szivar, hanem csak szokás. Az ember hozzászokott a szájbán tartott csutakhoz s nem szivaroz, hanem harap, szopogat, köpköd és káromkodik. Ezek a szivarozás elemei a regalitászon alól. Soha anyai rossz szivart nem készítettek a gyárak vagy legalább is nem küldtek ide mihozzánk, mint mostanság. Gondolják ott a gyárban, jó azoknak most az is ott a hegyek között; örüljenek, hogy olyant is kapnak — jó pénzért. Már csak a trabukón lehet néha a szivarozást megpróbálni, de a trabukó már dörgölődést jelent a regalitászhoz. A polgári szivarok, hogy kissé tudományosan beszéljünk, három csoportja van. Az egyiknek a rövid, a hosszú és a portorikó a tagjai, a másíkuak a kuba, a británika és az operás, a harmadiké a trabukó és regalitás. Az első csoportot kényserüségből, a másodikat muszájból szivják, csak a harmadiknál kezdődik az élvezet. Már csak az egy regalitást lehet némi ambícióval szini, mivel aránylag abban van a legkevesebb rongydarab és szőrszál és égni is másképpen égne, mint a szivar-hierarchia alsóbb fokán levő szivarok. Nem féloldalal, mint a kuba, amelynek a fele hosszában megmarad, sem szétterülő, mint az operas, amely égés közben szétkondorodik. Csakhogy ám az drága s nem olyan szegény város viszonyaihoz való, mint Nagy-Enyed. Bizony szomorú dolog az, hogy alig vette észre a dohánygyár, hogy az olcsó és mégis az élvezhető szivarok közé tartozó portorikó nagy keletnek örvend, azonnal stajgerolt ronggyal töltötte meg azokat. A cigaretta do-

hányról jobb nem is beszélni, mert egyik rosszabb a másiknál. És vajjon mindezekből kinek van kára? Hisz így uki csak teheti, mind osztrák szivart és dohányt fogyaszt, ami igen természetesen a magyar állam érezhető megrövidítésére történik. Nagyon nagyon rászolgáltunk már eddigi szenvedéseinkkel arra, hogy a tisztelt dohánygyár élvezhetőbb szivarokat, dohányokat készítsen és indítsaon utra.

— **Uj találmány.** Érdekes és becses iparczikket képező uj találmánya van Ordódy Lajos állami mérnöknek Kolozsvárt. „Inozin” néven a gyékény sásból és „Zeain” néven a törökbuza panusa és kocsából a jutteval vetekedő jó szövő szálakat állít elő pár óra alatt lugozással. Ehhez saját találmányu üst szerkezete is van, mely magában is érdekes újítás. Ugyanezen eljárásnál s a szövő szállal egyidejűleg a legjobb papírpép és kőcz is termelődik az anyagból; sőt az alig 1 1/2% fennmaradó por rész a legjobb dinamitanyag. Nagyon becses találmány ez, mert eddig csaknem használatlan anyagot olcsón becses iparczikké változtat át. A kereskedelemügyi miniszter most 1000 frt segélyt utalt ki a feltaláló részére — találmányának fejlesztése végett.

— **Az angolok utazási dühe.** Az angolok utazási düheről érdekes statisztikai adatokat közölt egy angol szaklap. Mult évben csak Overben 443102 angol szállt partra. Azoknak a száma, kik Hullban, Harwichban, Queenboroughban, Folkestoneban, Newhavenben és Southamptonban szálltak partra, legalább is annyi. De még vannak más angol kikötők is, s így keveset mondunk, ha másfél millióra tesszük azoknak az angoloknak a számát, akik évente a kontinens, vagy afrikai, amerikai, ázsiai stb. utazásaikról visszatérnek. E másfél millió közül a legtöbb Belgiumot, a Rajnát, Svájcot és Páris látogatja meg s az általuk elköltött összeg mintegy 360 millió frankra tehető. Az angolok és amerikaiak a tájékok szerint nagyon eltérőleg költenek, 1888-ban Svájcot összesen 2,300,000 turista látogatta meg, ott hagyván 120 millió frankot, mely 1790 vendéglő és penzió közt oszlott meg. Ez 50 frank fejenkint. Ez a pénz, aranypénzekben egymásra állítva, oly magas volna, mint a Mont-Blanc és a Rigi összevéve. A Rieviera már egészen más rekordot mutathat föl. Az átlagos szezonban a látogatókat ott nem millió számra számítják, mert hivatalosan ki van mutatva, hogy átlag mintegy 270,000 ember látogat el oda, köztük 60,000 angol és 30,000 amerikai. A Riviera vendégei átlag 1120 frankot hagynak ott fejenkint, a svájci 50 frankkal szemben. Összesen tehát majd 300 millió frankot, miből 72 millió az angolok számlájára iratik.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyei Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyei Könyvnyomda és Papírárgyár részvény társaság könyvnyomdájában.

KÁVÉ

Fiuméből

közvetlen a tengeri hajóról szétküldve:

1 zsák 4 kgr. Rió kávé jó ízű	4.60
1 zsák 4 kgr. Portoriko kávé nagyszemű	5.60
1 zsák 4 kgr. Kuba kávé nagyszemű	5.76
1 zsák 4 kgr. Portoriko gyöngykávé	6.12
1 zsák 4 kgr. kék Jáva gyöngykávé	6.80

elvámulva, bérmentve és esomagolva minden más költség nélkül.

Arjegyzéket és látképes levelezőlapot kívánatra ingyen küld.

FRATELLI DEISINGER,

FIUME, szabad kikötő 34.

A magyarországi kávéosk bevasárlási forrása

1814 12-16

891. szám.

1899.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. orsz. fegyintézetnél alkalmazott fegyőri személyzet s a letartóztatva levő fegyenczek részére 1900. évre szükséges lábbelik előállításához beszerzendő **bőrnemű anyagok** és pedig:

485 kg. háromszor ütett, darabonkint 20—22 kg. súlyu terczentalp,

402 kg. barna tehénbőr, 5—6 kg. súlyu,

112 kg. középvastag talpbélés,

22 drb fehér cseres szárbélés, továbbá a fegyinté-

zeti iparüzlet részére ugyancsak 1900. évben szüksé-

ges s a szükséglethez képest megrendelendő, mintegy

300 kg. hasonmúségű talp,

100 kg. talpbélés és

50 kg. barna tehénbőr szállítása iránt **1899. év**

október hó 4-én délelőtt 10 órakor zárt ajánlati ver-

senytárgyalás fog tartatni; az ezen anyagok szállí-

tására vállalkozni szándékozók ezennel felhivatnak,

hogy 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatu-

kat az ajánlatba hozott egységi árak szerint, a kitett

mennyiségű anyagokért esedékes összeg 5%-ának

megfelelő bánatpénzzel, akár készpénzben, akár meg-

felelő értékű óvadékképes értékpapírral ellátva, a jelzett határidőig ezen igazgatóságához nyújtsák be.

Az ajánlat borítéka „Börzsállítási ajánlat” felirással látandó el s az ajánlatban kiteendő, hogy vállalkozó a szállítási feltételeket ismeri s azokat elfogadja.

Az árlejtési feltételek a fegyintézet igazgatóság kiadói hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. orsz. fegyintézet igazgatósága.

Nagy-Enyeden, 1899. szeptember hó 2-án.

Uray
igazgató.

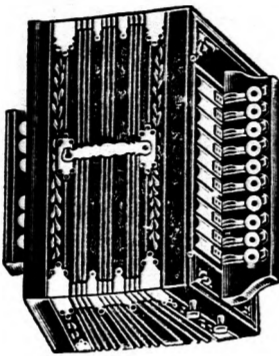
1913 1-1

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari szállító,
* hangszergyáros, *
a Rákóczi-tárogató feltalálója

BUDAPEST, II., Lánchíd-u. 5. sz.

Hegrdük vonóval	3 frtól	15 frtig.
Mester-hegedük vonóval	15 frtól	300 frtig.
Gordonkák vonóval	10 frtól	150 frtig.
Nagybögők vonóval	30 frtól	100 frtig.
Fuvolák	2 frtól	100 frtig.
Szárny-kürtök	14 frtól	20 frtig.
Czimbalmok	35 frtól	300 frtig.
Osi magyar tárogató szabaldalmazva	20 frtól	60 frtig.

Elpusztíthatatlan, kitűnő, erős hangú harmonikák 3, 4, 5, 6, 8, 10 frtól 80 frtig.

Templomi és más zenekarok részére szükséges fuvó- és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett legjutányosabb árban szállíthatnak.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonika-árjegyzék külön kérendő.

1907 3-12

322-1899.

végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a vizaknai kir. járásbíróóság 1898. évi Sp. 108.3. számú végzése következtében Opris Maisza lui Juon javára Hulpus Georg ellen 349 frt 24 kr. s jár. erejéig 1899. évi febr. hó 27-én foganatosított kielgítési végrehajtás után lefoglalt és 370 frtra becsült következő ingóságok, u. m. 4 tehén és 2 tulok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a vizaknai kir. járásbíróóság 1899. évi V. 57/4. számú végzése folytán 349 frt 24 kr. tökéketelés, ennek 1898. évi június hó 4-ik napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 37 frt

79 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Örményszékesei végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközösére 1899. évi szeptember hó 18. napjának d. e. 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbit ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielgítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vizaknán, 1899. évi szeptember hó 3-ik napján.

Eichner Károly,
kir. bírósági végrehajtó.

1914 1-1

Bikszádi

árlappal

és ismertető

könyvecskével

bérmentve szolgál

A

KUTKEZELŐSÉG

BIKSZÁD

(Szatmármegye.)

Bikszádi ásványos gyógyvizet,

mely egyedül a maga nemében, több hírneves egyetemi orvostanár és hírneves vidéki orvosok, hatásánál fogva, fölébe helyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a bikszádi ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és heveny légesőhurut, hangszálag-hurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasótartalmanál fogva verhányás, tudósucs-hurutnál és kezdődő gümőkórnaál, továbbá kitűnő eredményt értek el a BIKSZÁDI VIZ alkalmazása által emészthetlenség, idült és heveny gyomorhurut, máj- és epehólyagbántalomnál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőkneál, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specificum vált be.

Bikszádi viz bérlője s a sztojkaí viz föelárusítóí:

ALMER LAJOS és KÁROLY

nagybányai lakosok.

Sztojkaí ásványvizet,

mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el magyar karlsbadí viznek, mert tényleg annak gyógyhatása, a szigorú diéta betartásával: idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epekő bajoknál, nemkülönbén cukorbetegségnél alkalmazva, valóságos csodákat mivel. kitűnő hatása a SZTOJKAÍ ÁSVÁNYVIZ a légzőszervek összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmaknál is. — A SZTOJKAÍ ÁSVÁNYVIZ dús szén-savtartalmánál fogva akár borral, akár gyümölcszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital pártját ritkítja. A SZTOJKAÍ ÁSVÁNYVIZ hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annnyival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren túli szállítást.

10-10 1848

Főraktar:

Cirner J. József urnál (Nagy-Enyed) és Molnár Árpád urnál (Abrudbánya.)

Sztojkaí

árlappal

és ismertető

könyvecskével

bérmentve szolgál

A

FORRÁSKEZELŐSÉG

SZTOJKA

(Szolnok-Doboka m.)

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes mülappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoddallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített múzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai múzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül diszes félbörkötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmiképp sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsátatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszesbókóti táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvárusnál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,

b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy aillirt kiadókhöz lntézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.